

## Stokpaardjes; de NPO en de links conservatieve moraal

De NPO (Nederlandse Publieke Omroep) is een belangrijk instituut in de Nederlandse media, en hoewel het zich volgens de wet verplicht om voor iedereen toegankelijk, betrouwbaar en pluriform te zijn, wordt het de laatste jaren vaak bekritiseerd vanwege zijn vermeende politieke stellingname. Als publieke omroep zou de NPO neutraal moeten zijn en een breed scala aan perspectieven moeten bieden, maar een groeiend aantal critici stelt dat de omroep in toenemende mate eenzijdige politieke boodschappen uitzendt die mogelijk niet in lijn zijn met de diversiteit aan opvattingen in de Nederlandse samenleving. Het is de vraag of zij haar objectiviteit in gevaar brengt door het verspreiden van een bepaalde politieke en culturele ideologie, en hoe dit institutionele tekort de publieke taak van de omroep en haar rol in het publieke bestel in gevaar kan brengen.

De publieke omroep heeft van oudsher de taak om objectieve en onafhankelijke informatie te verstrekken, zonder dat politieke of commerciële belangen de inhoud beïnvloeden. De NPO zelf benadrukt dat haar programma's bedoeld zijn voor iedereen in Nederland, en stelt dat zij mensen samenbrengt in een "veelkleurige samenleving." Het is de missie van de NPO om een breed publiek aan te spreken, ongeacht politieke voorkeuren, leeftijd, achtergrond of overtuigingen. Dit idee wordt gepresenteerd in hun missiestatement, waarin ze stellen "dichtbij te willen zijn bij alle Nederlanders," en dat hun aanbod zowel verrassend als stimulerend moet zijn.

In de praktijk echter wordt de NPO vaak verweten dat zij de inhoud en toon van haar programma's niet altijd afstemt op het volledige spectrum van de samenleving. Kritiek komt met name van mensen die het gevoel hebben dat de NPO een steeds grotere voorkeur heeft voor <sup>1</sup>'links conservatieve' standpunten, ten koste van <sup>2</sup>'rechts progressieve' opvattingen. Deze beschuldigingen gaan niet alleen over de toon van de programma's, maar ook over de keuzes die gemaakt worden met betrekking tot de onderwerpen die behandeld worden, de gasten die worden uitgenodigd en de manier waarop bepaalde politieke kwesties worden gepresenteerd.

Het is belangrijk om te begrijpen dat de NPO volgens de wet een wettelijke mediaopdracht heeft. Deze opdracht legt vast dat de omroep toegankelijk moet zijn voor iedereen en een pluriform aanbod moet leveren. Dit betekent dat het niet alleen de taak is van de NPO om betrouwbare informatie te verstrekken, maar ook om die informatie vanuit verschillende perspectieven te presenteren. Dit zou de publieke omroep in staat moeten stellen om een platform te bieden voor een breed scala aan meningen, standpunten en maatschappelijke belangen. Wanneer de omroep zich echter steeds meer lijkt te richten op een specifiek politiek standpunt, ontstaat de vraag of zij haar wettelijke verplichting schendt door niet meer de verscheidenheid aan meningen te vertegenwoordigen die kenmerkend zou moeten zijn voor een pluriforme mediaomgeving.

Het is wellicht goed om een aantal voorbeelden te noemen die volgens critici de objectiviteit van de NPO in gevaar zouden brengen. De berichtgeving over grote politieke gebeurtenissen, zoals de Oekraïne-oorlog, wordt vaak aangehaald als een voorbeeld. Veel kijkers voelen zich onterecht gedwongen om een bepaald standpunt in te nemen over de situatie, waarbij de NPO in hun ogen te veel nadruk legt op de steun voor Oekraïne en te weinig ruimte biedt voor tegenstemmen of alternatieve perspectieven. In andere gevallen wordt het verslag over binnenlandse kwesties, zoals de klimaatverandering of het vluchtelingenbeleid, bekritiseerd wegens een vooringenomen benadering die volgens sommige waarnemers niet alle politieke opvattingen evenredig vertegenwoordigt.

Een ander voorbeeld betreft de wijze waarop cultuur, identiteit en levensbeschouwing steeds vaker onderwerp van programmamakerij worden. Veel van de programmering lijkt zich te richten op culturele thema's die specifiek resoneren met de stokpaardjes van een links conservatief publiek, met als gevolg dat een aanzienlijk deel van het publiek zich niet vertegenwoordigd voelt. Dit komt tot uiting in de manier waarop bijvoorbeeld vraagstukken over gender, diversiteit en multiculturele integratie steeds prominent aan bod komen, vaak met een duidelijke links conservatieve ondertoon. Dit kan bij sommige kijkers de indruk wekken dat de NPO zich heeft georiënteerd op een specifiek politiek spectrum, in plaats van een breed scala aan standpunten.

Natuurlijk is het recht van de omroep om een bepaalde visie of culturele voorkeur te hebben, maar dat recht kan niet ten koste gaan van de onafhankelijkheid die zo essentieel is voor een publieke omroep. De NPO moet altijd in het achterhoofd houden dat zij de belangen van een breed publiek dient en een neutrale partij moet blijven in politieke en culturele debatten. De publieke taak vereist dat er ruimte is voor diversiteit van mening, zodat alle Nederlanders zich kunnen herkennen in het aanbod van de omroep.

Daarom rijst de vraag: wat gebeurt er als een groot deel van het publiek zich niet meer vertegenwoordigd voelt door de publieke omroep? Wanneer de NPO alleen de stemmen van een specifieke politieke en culturele groep lijkt te vertegenwoordigen, leidt dat tot verlies van vertrouwen. Het risico is dat delen van de samenleving zich gaan afkeren van de publieke omroep en op zoek gaan naar alternatieven die zij als objectiever beschouwen. Dit kan zowel de geloofwaardigheid als het voortbestaan van de NPO ondermijnen, vooral als de omroep zichzelf in een positie plaatst waarin zij als politiek partijdig wordt gezien.

De vraag is ook of het publiek bewust is van de mogelijke politieke invloed die de NPO uitoefent. Wanneer er kritiek op de NPO is, wordt vaak gesteld dat de omroep zich in een comfortabele positie bevindt waarbij er weinig druk is om zich te verantwoorden of haar koers te wijzigen. Deze vrijheid kan ertoe leiden dat er weinig aandacht is voor het versterken van de objectiviteit van de programmering. De NPO lijkt een positie te hebben ingenomen waarin het niet hoeft te reageren op de kritiek van rechts progressieve groepen, die zich vaak niet vertegenwoordigd voelen. Dit kan als onprofessioneel worden ervaren, aangezien het publiek dat via belastinggeld betaalt voor de publieke omroep, ook recht heeft op een breder scala aan inhoud.

De mogelijkheid om de publieke omroep opnieuw op koers te krijgen en ervoor te zorgen dat deze werkelijk representatief is voor de samenleving, zou kunnen beginnen met een herbeoordeling van het beleid en de programmering van de NPO. Het zou kunnen helpen om programmamakers en redacteurs aan te moedigen om een breder scala aan stemmen en perspectieven te omarmen. Dit betekent dat er meer diversiteit moet komen in de keuzes van gasten, onderwerpen en de manier van presenteren. Er zou een stap gezet moeten worden naar het creëren van een publiek debat waarin alle kanten van een kwestie serieus worden behandeld, en niet enkel de dominante, doorgaans links conservatieve opvattingen.

Misschien is het zelfs tijd voor de NPO om na te denken over een structurele verandering, waarin meer ruimte wordt gecreëerd voor de stemmen van minderheden, zowel in politieke als culturele zin, die zich nu niet gehoord voelen. Het zou goed zijn als de NPO niet alleen vanuit haar eigen ivoren toren opereert, maar daadwerkelijk in gesprek gaat met de verschillende groepen in de samenleving. Dit kan niet alleen leiden tot een grotere representatie van politieke en culturele diversiteit, maar het zou ook kunnen helpen om de NPO opnieuw relevant en aantrekkelijk te maken voor een breder publiek.

In het licht van deze kritiek is het belangrijk om te benadrukken dat de publieke omroep een belangrijke en vitale rol speelt in de Nederlandse samenleving. De NPO heeft de capaciteit om een krachtige invloed uit te oefenen op het publieke debat en een brug te slaan tussen verschillende groepen. Maar om deze rol effectief te vervullen, moet zij zich meer bewust worden van haar verantwoordelijkheid om een platform te bieden voor uiteenlopende meningen, en haar politieke en culturele voorkeuren opzij zetten om daadwerkelijk neutraal en objectief te blijven.

Concluderend kan worden gesteld dat de NPO in de huidige tijd voor een belangrijke uitdaging staat: het behouden van haar objectiviteit en pluralisme, terwijl ze haar publiek daadwerkelijk blijft bereiken en dienen. De vraag is niet of de omroep een politieke voorkeur mag hebben, maar of die voorkeur voldoende ruimte laat voor een diversiteit aan stemmen die de verschillende politieke en culturele opvattingen in Nederland weerspiegelen. Het is tijd voor de NPO om haar rol als publieke omroep opnieuw kritisch te heroverwegen en een koers te varen die recht doet aan haar eigen principes van onafhankelijkheid, objectiviteit en inclusiviteit.

<sup>1</sup>**Links conservatief:** "links conservatief" verwijst hier naar aanhangers van een traditionele linkse ideologie die vastklampen aan oudere vormen van socialisme of communisme, waarbij er veel nadruk ligt op sterke overheidscontrole, bescherming van de minderheden, en sociale gelijkheid. Dit kan leiden tot conservatievere standpunten over bijvoorbeeld hoe de maatschappij en het politieke systeem georganiseerd moeten worden, waarbij een zekere stabiliteit en bescherming van bestaande sociale structuren gewenst is.

<sup>2</sup>**Rechts progressief:** "rechts progressief" verwijst hier naar mensen aan de rechterkant van het politieke spectrum die progressieve standpunten innemen over zaken zoals technologische vooruitgang, economische hervormingen, en meer persoonlijke vrijheid. Ze steunen bijvoorbeeld innovatie, het loslaten van overheidscontrole, en pleiten voor een meer dynamisch economisch systeem dat ruimte biedt voor verandering en creativiteit.

In deze verschuiving lijkt het alsof links zich meer richt op behoud van bestaande sociale structuren en controle (wat traditioneel als conservatief werd gezien), terwijl rechts zich richt op vooruitgang en vrijheid (wat traditioneel als progressief werd gezien). De rollen lijken te zijn omgedraaid, omdat de focus in sommige gevallen verschuift van sociaaleconomische gelijkheid en overheidscontrole naar het bevorderen van vrijheid en technologische verandering, die voorheen meer geassocieerd werden met progressieve standpunten. Kortom, de traditionele rollen van "links" en "rechts" zijn complexer geworden, waarbij links zich meer conservatief opstelt door vast te houden aan traditionele ideeën over controle en gelijkheid, terwijl rechts meer progressieve ideeën omarmt door in te zetten op vrijheid, verandering en technologische vooruitgang.